

Tällä osastolla julkaisemme lukijoidemme lähettämiä, tai toimituksen esiinpenkomia vanhoja valokuvia ja juttuja. Lukijoiden lähettämä materiaali palautetaan lehden ilmestymisen jälkeen vahingoittumattomana. Toimitus kiittää saamastaan avusta ja mielenkiinnosta.

tästä se alkoi!

Laskuvarjokerho

Suomen Laskuvarjokerho on perustettu, ja siihen on heti liittynyt 70 jäsentä. Puheenjohtajana on Kavo Laurila, varapuheenjohtajana kapt. Kai Hagelberg, joka parhaillaan kouluttaa maamme ensimmäistä laskuvarjojääkärikurssia Utissa, ja sihteerinä on Gunnar Sannholm. Kerhon osoite on Helsinki Box 4/10007. Ohjelmassa on mm. esitelmä- ja tutustumistilaisuuksia. Kerho on myös saanut kutsun Sofian maailmanmestaruuskilpailuihin, jotka pidetään 7.—17. 8.

Teksti: Aila Aalto

Kuvat: Onni Kuusisto

Kun Onni Kuusisto vuonna 1956 näki englantilaisen Angus Cherringtonin hyppävään laskuvarjolla Helsingin Malmilla, teki se häneen syvän vaikutuksen. Koko ikänsä Malmilla asuneena oli tullut nähdäksii ilmailuliikennettä moneltakin taholta. Samana vuonna näytettiin elokuvaa Moskovan maailmanmestaruuskisoista. Sekin antoi lisää intoa, ja Onni päätti: "Hyppääjä minusta tulee!"

Lentäminen kiinnosti. Vuonna -57 Onni Kuusisto kävi Ilmailuliiton moottorilentokursin, lenteli "Rähti-Piperia" ja Chipmunkia nelisen vuotta. Seuraavana vuonna olikin vuorossa armeija, jossa Onni palveli ilmavoimien apumekaanikkona.

— No nyt, ajatteli Onni, on elämäni tilaisuus saada hyppylupa! Anomus lähti nöyrästi — suoraan esikunnan ylimpään portaaseen! Kirje palautettiin päivänvaloa hädintuskin sietävin huomautuksin: on tapana edetä askel kerrallaan ja antaa tällaiset anomukset lähimmälle esimiehelle. Onnilla oli tuuria olla pois tilaisuudesta, jossa vääpeli esitti saman asian hieman karskimmin ilmauksin ja jopa lievästi uhkaillen.

Eikä lupaa tullut.

Vuonna -59 Onni otti yhteyttä Ilmailutoimistoon tiedustellakseen mahdollisuuksia siviilihyppyihin. Lentoliikenteen tarkastajan mielestä asia oli helposti järjestettävissä, koska lentolupakirjakin oli hallussa. Tarvittiin vain jonkinlainen opetus ja varjo. Oppitunnin antoi lennonjohtaja Refelt, jolla itsellään oli takana 16 hyppyä. Lennonjohdossa hän kertoi ilmailun puolituntisen omista kokemuksistaan, suosittelevi hyppykorkeudeksi 600 metriä, varjo piti

Onni, vas. lähdössä ensimmäiselle hypylle 23.7. 1960. "Hyppymestarina" Kavo Laurila ja avustajina mm. Antero Takkala ja Jussi Kiuas.

avata kun vatsa oli maahan päin, ja jalat tuli pitää yhdessä. Tuultakin voi vähän seurailta. Varustuksiksi riittivät puolikengät, ja jos halusi pitää jonkinlaisen päähineen, oli lippalakki varsin sopiva. Muutamat valokuvat ulkomailta, joissa hyppääjillä oli kypärät, saivat aikaan hymähdyksen: naurettavaa diivailua!

Kun paperit olivat kunnossa ja Nuorisoilmailijoilta lainattu Pioneer-pelastusvarjo valmiina, tuli peruutus. Jospa sittenkin olisi parempi olla hyppäämättä. Laskuvarjoa pidettiin hengenpelastusvälineenä eikä leikkikaluna. Olisi ikävää joutua "tapetille", jos jokin onnettomuus sattuisi. Valitan, mutta unohtetaan koko juttu!

50-luvun loppupuolella Kavo Laurila kirjoitteli Ilmailu-lehteen eri maiden ilmailusta, moottorilennosta, purjelennosta ja — mikä parasta — laskuvarjohyppäilystä! Onni Kuusisto ihmetteli, mikä oli miehiään tämä mielenkiintoinen kaveri, joka uskoj, että pian Suomesakin on laskuvarjokerho, ja otti häneen yhteyttä kesällä -60. Innostus oli molemmin puolin! Kerättiin kokoon muutama muukin asiasta kiinnostunut, ja lehteen laitettiin pieni ilmoitus perustavasta kokouksesta Ilmailuliiton toimistossa. Määrättyä päivänä oli toimistoon kerääntynyt kolmisenkymmentä henkeä. Puheenjohtajaksi valittiin Kavo Laurila, varapuheenjohtajaksi kapteeni Kai Hagelberg, joka samaan aikaan koulutti ensimmäistä laskuvarjojääkärikurssia Utissa, ja sihteeriksi Gunnar Sannholm. Rekisteriin kerho vietettiin 26.10.1960.

Pari vuotta meni esitelmä- ja tutustumistilaisuuksissa, katsottiin filmejä ja treenattiin kuperkeikkoja. Kunnes sitten heinäkuussa -62 koitti päivä jolloin Onni Kuusisto hyppäsi ensimmäisen hyppynsä. Vanha unelma toteutui! Syksyllä hän hyppäsi toisen kerran. Koneena oli Cessna 170, joka saatiin kerholle käyttöön aina tarvittaessa. Kavo Laurila oli silloin kerhon ainoa hyppymestari.

Parin ensimmäisen vuoden aikana oppilaita tuli ja meni hyppäämättä kertaakaan. Vakkiorinki oli kymmenisen henkeä. Kavo Laurila tenni, hallin edessä voimisteltiin. Kurssit olivat ilmaisia. Sitten alkoi väki kadota. Keksittiin uusi keino, kurssi tuli maksulliseksi. Vaikeus oli hämmästyttävä: uusia innostuneita oppilaita tuli tulvimalla. Ehkä uskottiin enemmän asiaan, josta joutui maksamaan jotakin?

Kerholla oli alussa kaksi omaa varjoa, Pioneer ylijäämää ja Pioneer PT-10. Sukka oli silloin irrallinen, ja moni niistä katosi Tattarisuon marjamaisemiin. Ilmailuhallitukseen oli koko ajan erittäin hyvät suhteet. Alkuaikoina käytössä ei ollut minkäänlaista kortistoa varjojen pakkaamisista. Sitä ei pidetty tarpeellisenä, koska mitään huolimattomuutta ei ollut esiintynyt ja luottamus oli luja.

Kesällä 1963 oli kahden viikon hyppykurssi Biscarossessa, Ransakassa. Kouluttajina oli Ranskan huippumiehiä. Siihen mennessä oli Onnilla takanaan seitsemän hyppyä. Komento oli ankaru. Joka päivä juostiin 2-3 kilometrin lenkkejä ja voimisteltiin, etenkin taakse taivutuksia painotettiin selän kipeytymiseen asti. Kotimaahan tullessa tuntui koke-musta olevan jo paljon, oltiin kovia poikia hyppäämään! Lentohuolilto vuokrattiin Cessna 195, johon asennettiin teline ponnistamista varten.

Syksyllä Onni Kuusisto hyppäsi seitsemän hyppyä armeijan vanhasta Stieglitzistä. Kentälle mentiin yksin, varjo haettiin lennonjohtomestaria ja polkupyörällä ajettiin kentän päähän odottamaan vuoroa!

Seuraavana kesänä oli hyppäkurssi Chalonnissa, Ranskassa sekini. Siellä Onni opetteli käännöksiä eri korkeuksista, mutta jalka, jota ennen oli käytetty apuna, oli nyt kielletty. Se olikin tuottaa ylipääsemättömiä vaikeuksia. Jorma Mali, joka oli ranskan kielen taitoinen, yritti selittää miten muualla oli opetettu tekemään, mutta sai helposti vastaukseksi: "Ei kuulu tähän; Chalonnissa tehdään näin!" Liuku ei ottanut onnistuakseen, ja kun Onni halusi harjoitella vaihteeksi muutakin, oli vastaus napakka: "Liuku on osattava ensin!" Siinä vaiheessa oli sisu jo kuohahtaa, rahatkin alkoivat olla lopussa.

Suurimmaksi hyppäkorkeudeksi jäi 2500 m. Kaikista tavoitteista sai todistukset. Lisenssi oli ehdottoman tärkeä, ilman sitä ei päässyt hyppäämään.

50 hyppäyksen jälkeen Onni Kuusistosta tuli hypymestari, ansioiksi laskettiin mm. lentolu-pakirja.

Vuonna -65 sattui Onnille ensimmäinen vaaja-toiminta, jakautunut kupu. Varavarjoa hän ei voinut käyttää kovan pyörimisliikkeen takia. Turvallisuus yleensä oli korkeaa luokkaa. Varavarjo oli pakollinen alusta saakka, sen sijaan puukko tuli pakolliseksi vasta lähellä 70-lukua. Pakkolaukaisuhina kiinnitettiin koneessa usein pilotin tuolin jalkaan. Kerho osti sitten Lentohuollolta vanhan postikoneen, Cessna 195. Siinä laitettiin pakkolaukaisu-

higna jo varmempaan paikkaan: runkoon kiinni ruuvatun jakkaran jalkaa.

Samaisena vuotena -65 oli Onni Kuusisto toisena osapuolena Suomen ensimmäisessä kahden kohtaamisessa Risto Vallan ollessa toisena. Tätä oli harjoiteltu jo Jorma Malin kanssa, ja onnistuminen oli ollut vain parin vaaksanmitan päässä. — Oli koeleä syysilma, muistelee Onni Kuusisto. Ei tehnyt mieli hyp-päämään, mutta Risto Valta pyysi ja kerjasi, kunnes Onni suostui. Ja sillä kertaa se onnistui niin että kypärät kolisivat. Tämä oli Onnin 150. hyppy.

Seuraavana vuonna Onni hyppäsikin ensimmäiseen näitä kohtaamisista, rahanpuute hyvänä motiivina. 2500 metriä pidettiin sopivimpana korkeutena. Siinä ei ollut liikaa pelivaraa niin että homma olisi alkanut tuntua liian turvalliselta, mutta silti korkeus oli riittävä.

Ensimmäiset PC-varjot tulivat 1966. Niistä tulikin pian oikea muoti. Onnilla itsellään oli takana jo noin 230 hyppyä ennen kuin hän kokeili PC:tä. -68 tuli 3. sija tarkkuudessa SM-kisoissa Nummelassa. Gratzissa, Itävallassa, Jorma Mali hyppäsi PC:llä jaetun 6. sijan, joka on Suomen kaikkien aikojen paras sijoitus.

Seuraavana vuonna oli Nummelassa itä-saksalaisia hyppääjiä, harjoiteltiin tarkkuutta ja tyylillä. Siellä tehtiin Suomen ensimmäinen neljän tähti, saksalaisen valmentajan ollessa yksi kuvion tekijöistä. Korkeutena oli 4 km.

Vuonna -70 Onni Kuusisto hyppäsi eniten tarkkuutta ja tyylillä. Utissa tuli neljäs sija tyylissä, ja silloin alkoi tuntua siltä, että ollaan pääsemässä kärryille hommasta.

Pari vuotta myöhemmin sanoi kerhon käytössä ollut Cessna 195 sopimuksensa irti Porvoon pelolalle tullessaan siirtolentona Utista SM-kisojen jälkeen. Samana syksynä os-

teitti Pilatus Porter, vaikka epäilijöitä oli, saadaanko se koskaan kannattamaan. Olihan se 7-paikkainen kone! Pilatus oli ollut jo aiemmin muutamia kertoja kerholla käytössä. Siitä mm. hyppättiin Utissa -68 Suomen korkein hyppy, yli 9 km, hyppääjänä Tomi Aaltonen.

1973 oli Östersundissa, Ruotsissa, tiedossa kilpailu, ja silloin voidaan sanoa RW:n todella alkaneen Onni Kuusiston kohdalla. Koottiin seitsen-henkinen porukka, nimenä käytettiin Sorsia. Tehtiin tarkka toimintasuunnitelma, paljonko käytetään rahaa, kuinka paljon pyritään hyppäämään ennen kisoja, sovittiin ajoista milloin hypätään arkisin, milloin viikonloppuisin jne. Hyppäjien jälkeen pidettiin aina kritiikkiläpö. Innostus oli mahdettava, eikä toiminta rakoillut missään vaiheessa. Tämä kaikki onnistui koska kukaan ei ollut vielä liian hyvä tai huono. Kiitokset Onni Kuusisto antaa myös sille, että kerhossa oli johdossa monia päteviä miehiä.

Sijoitus näissä kilpailuissa jäi tosin huonoksi Suomen joukkueen jäädessä Ruotsin ja Norjan jälkeen.

Ensimmäiset patjavarjot tulivat seitsemänkymmentä-luvun alussa. Niihin aikoihin pidettiin tarkkuudessa parempana, että mitä vähemmän varjolla liittää, sen tarkempi se on. Kuvut viritettiin, että hyppääjä tuli suoraan alas. Patjat sen sijaan olivat todellisia leijoja! Eihän niistä tunnut olevan mihinkään! Mutta pian ne yleistyivät nimenomaan liitokykyä ja hitaan vajoamisnopeutensa takia. Australiassa vuonna 1977 kokeili Onni Kuusisto ensimmäistä patjavarjoaan.

Kerhon historiaan on mahtunut niin yläkuin alamäkeäkin. Vastoinkäymisiltä ei ole välttytty, yhteishenki on joskus ollut kovinkin

Pakinaa SEURA-lehdestä vuodelta 1956.

COLETTE Duval on kunnas 29-vuotias pariisilaismaannekiini, joka keuhkilla loikkasi nimissä lasku-varjohyppä korkeusennätyksen, n. 12.000 metriä!

ENSIMMÄISEN laskuvarjohyppyn Suomessa suoritti vuonna 1920 ruotsalainen luutnantti Törnblad näytöshyppynä, jollainen oli myös ensimmäisen suomalaisen pari vuotta myöhemmin suorittama. Hän oli Eero Erho, joka nyttemmin on hypännyt ammattilaisena kolmatta sataa kertaa jopa Australiassa saakka. Ensimmäisen pakkohyppyn piiputtavasta koneesta suoritti luutnantti Sven Blomqvist 1931, ja ensimmäinen meikäläinen laskuvarjotyttö oli Sirkka Kopra vuonna 1934.

Myöhemmin ovat useatkin suomalaiset huimapäät esittäneet ammattimaisesti näytöshyppäjiä ympäri maailmaa. Tällöin on hyppykorkeus tavallisesti puolisen kilometriä. Vetäviä yleisönumeroita ovat myös niin kutsutut kaksoishyppyt, jolloin hyppääjä irrottautuu äkkiä varjostaan, putoaa jonkin matkaa ja avaa sitten toisen varjon.

Oman jännityspanoksensa touhuun lisäksi

"Leikinlaskua" laskuvarjolla

ranskalainen Valentin, joka käytti pudotessaan siipiä, joilla voi liidellä paremmin kuin raajoilla ennen varjon avaamista. — Hiljattain hän putosi viimeisen kerran, kuten sekini suomalainen, joka kokeili jonkinlaisia räpylöitä onnistumatta kertaakaan ...

Varjolla vain pakkotilanteessa

Nyttemmin on suuntaus ainakin pohjoismaissa menossa siihen, ettei tällaisia huvitushyppäjiä suvaita. Laskuvarjo on hengenpelastusta varten eikä leikkimistä. — Meillä saa kuitenkin vielä luvan, kun anoo sitä virallisia teitä myöten, kuten mr Cherringtonkin teki. Mutta Ruotsissa eivät kansalaiset saa hyppiä lainkaan ilman pakkotilannetta. Niinpä suomalaiset ammattihyppääjät joutuvat vieraillemaan siellä näytöksissä tavan takaa. Tämän kesän urheilutapahtumiin kuuluivat muun muassa laskuvarjohyppääjien maailmanmestaruuskisat Moskovassa. — Kun eri maiden valiot pomppivat kilpaa, ovatkin mittasuhteet toisenlaisia. Kukin kilpailija joutuu hyppäämään useita kertoja eri korkeuksissa, ja yhteistulos ratkaisee voittajan.

Tarkoitus on pudota mahdollisimman lähelle annettua maalia. Korkein hyppy tapahtuu lähes kymmenestä kilometristä. Hyppääjällä on silloin mukanaan kellot ja korkeusmittarit, sillä varjon on avauduttava tarkalleen määrättyllä korkeudella. Jos se tapahtuu liian myöhään, ei voi enää ohjata tarpeeksi alastuloa — tai pahimmassa tapauksessa tulee smykkäänä tantereseen asti.

Niin voi myös käydä toisestakin syystä. Moista yläilmoista loikatessa tarvitaan nimittäin happinaamaria. Ohuessa ilmassa on vaikea pitää putoamistaan kurissa, joten helposti joutuu melkoiseen kierteseen. Tällöin jotkut voivat pahoin ja antavat ylen naamariinsa eivätkä näe enää mitään ... Mikäli taas varjo aukeaa liian aikaisin, voi

tuuli liidättää miehen päin prinkkalaa. Jos hyppääjä kuitenkin huomaa avanneensa varjon hätäisesti, kiipeeä hän tavallisesti varjon köysiä myöten ylös ja sulkee leijansa siksi kunnes on pudonnut oikealle tasolle!

Hyppäjä 12 km:n korkeudesta

Vaikeudet ovat kuitenkin monet. Kerran eräs englantilainen mestarihyppääjä onnistui putoamaan lähimmäksi maalina olevaa venettä merellä, mutta kun hän ei osannut uida, ei hän päässyt omin avuin perille ja hävisi näin ollen kilpailun.

Tämä urheilu ei kuitenkaan ole pelkkää miesten yksinoikeutta. Tällä hetkellä on maailmanennätys hyppyn korkeudessa kauniilla ja kuu-lulla pariisilaismaannekiinilla Colette Duvalilla. Hänen alastulonsa 12 kilometristä kesti yli neljä minuuttia. Hyppy tapahtui Rio de Janeiron edustalla merellä. Varjonsa hän avasi vasta 250 metrin korkeudessa ... Edellinen ennätys on ollut vuoroin venäläisten ja vuoroin amerikkalaisten nimissä.

Meidän maassamme ei tämän lajin amatöörihyppääjiä ole. — Tosin monet ovat loikanneet ensimmäiset hyppynsä muuten vain, mutta sitten heti pääsylvipukassaa ja omaa pussiaan kartuttaakseen.

Sodan aikana pelastuivat suomalaiset lentäjät lukemattomia kertoja laskuvarjon avulla. Varsinaisia laskuvarjomiehiä meillä ei kuitenkaan ole, eikä liioin lentäjille anneta mitään koulutusta asiassa. Kerrotaanpahan vain, että kun hyppääjä ja vedät tuosta, niin sillä selvä. Se kai riittääkin hengenpitimiksi. Eri asia ovat sellaiset miehet, joiden pysynn on päristävä sillä hetkellä, kun varpaat koskettavat ensimmäisiä ruohonkorsia tai puiden latvoja.

Ensi numerossa mr Cherrington kertoo huimista seikkailuistaan Malakan viidakkosodassa.

WANHAT JUTUT

kyseenalainen. Kun porukka alkaa olla varma omista taidoistaan, on helpompi huomautella ja kritisoida toisia. Mutta yhtäaikaan on Suomen Laskuvarjokerho menestynyt, sen jäsenmäärä jatkuvasti kasvanut ja taito parantunut. Laskuvarjotoiminta on sitten vuoden 1960 levinnyt laajasti koko Suomen mantereelle – vai olisiko parempi sanoa taivaalle.

Onni Kuusisto on edelleen mukana toiminnassa. Hyppyjä on kertynyt jo lähes tuhat, eikä lopettamisesta ole puhuttakaan. – Mitä sanoikaan sananlasku pahasta, jolle antaa pikkusormen . . .

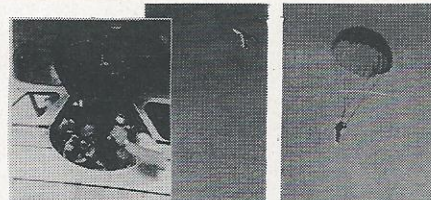
Yllä: Onni Kuusisto on edelleen mukana toiminnassa. Vasemalla: Laskuvarjotoiminta on levinnyt laajasti koko Suomen mantereelle.

Hyppäys 100 metristä on tavoin harvinaista. Onni Kuusisto on kuitenkin tehnyt sen useita kertoja. Hän on ollut mukana toiminnassa jo yli 40 vuotta.

Hyppäys 100 metristä on tavoin harvinaista. Onni Kuusisto on kuitenkin tehnyt sen useita kertoja. Hän on ollut mukana toiminnassa jo yli 40 vuotta.

"Leikinlaskua" laskuvarjolla

Hyppäys 100 metristä on tavoin harvinaista. Onni Kuusisto on kuitenkin tehnyt sen useita kertoja. Hän on ollut mukana toiminnassa jo yli 40 vuotta.

Yllä: Onni Kuusisto on edelleen mukana toiminnassa. Vasemalla: Laskuvarjotoiminta on levinnyt laajasti koko Suomen mantereelle.

Hyppäys 100 metristä on tavoin harvinaista. Onni Kuusisto on kuitenkin tehnyt sen useita kertoja. Hän on ollut mukana toiminnassa jo yli 40 vuotta.

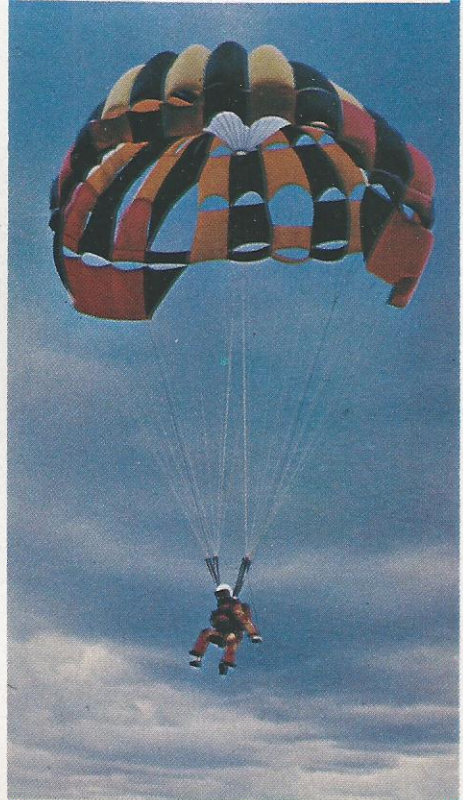
Hyppäys 100 metristä on tavoin harvinaista. Onni Kuusisto on kuitenkin tehnyt sen useita kertoja. Hän on ollut mukana toiminnassa jo yli 40 vuotta.

SEURA-lehden tarina mr. Cheringtonin hypystä Malmilla vuonna 1956, josta Onni sai kipinän harrastukselleen.

Syksyllä 1965 Onni taivaalla Jorma Malin kypäräkameralla ikuistamana. Tämä on todennäköisesti ensimmäinen Suomessa näin otettu valokuva!

LASKUVARJO-URHEILUN sm

UTISSA 7-15.7. Harjoitusleiri 1-7.7.

LUOKAT A ja B

Lajit ja maksut:

Henk.koht. tarkkuus 10(3)	210	mk
taito 4(3)	110	mk
Joukkuetarkkuus 4(3)	320	mk

Ilmoittautumiset
23.6.79
mennessä

Hyppykoneina C-182, C-206
Briefing 7.7. klo 16.00
Avajaiset 8.7. klo 9.00

Tiedustelut:
Erkki Kajala 951-21 021 (koti)
Markku Laksio 951-15 365 (koti)
ULK 951-84 539

TERVETULOA UTTIIN
Utin Laskuvarjokerho ry
PL 44
45101 KOUVOLA 10